

Het Vijfde Kaderprogramma

Europese onderzoeks- en technologiesubsidies

drs. A.C.W. van Pelt

projectadviseur Senter / EG-Liaison

Postbus 30732, 2500 GS Den Haag

telefoon (070) 361 02 50, telefax (070) 356 28 11

e-mail: e.van.pelt@egl.nl, internet: www.egl.nl

SENTER

EG LIAISON

De Europese Unie stimuleert innovatie en onderzoek door een groot aantal Europese R&D-subsidies aan te bieden. Het Vijfde Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling (looptijd: 1999-2002) is het raamwerk waarin deze subsidies vallen. Dit artikel geeft een overzicht van de mogelijkheden en de inhoud van het Vijfde Kaderprogramma, met in het bijzonder het ICT-onderdeel. Ook wordt beschreven welke diensten EG-Liaison u in dit verband kan bieden.

Voor wie?

De onderzoeksmogelijkheden binnen het Vijfde Kaderprogramma variëren van fundamentele onderzoeksprojecten tot marktgerichte demonstratieprojecten. Dit maakt het Kaderprogramma niet alleen interessant voor onderzoeksinstituten, universiteiten en bedrijven met R&D-capaciteit, maar ook voor innovatieve bedrijven en instellingen zonder R&D-capaciteit zoals veel Midden- en Kleinbedrijven.

4 jaar. Het Vijfde Kaderprogramma bestaat uit vier thematische programma's (zie tabel 1), onderverdeeld in meerdere kernactiviteiten. Op basis van deze kernactiviteiten plaatst de Europese Commissie oproepen voor het indienen van onderzoeksvorstellen ('Calls for Proposals'). Naast de kernactiviteiten is in ieder thema voorzien in generieke onderzoeksmogelijkheden van meer fundamentele aard en wordt 'research networking' ondersteund.

Onderscheid in thema's

De Europese Unie stelt door middel van het Vijfde Kaderprogramma circa 14,96 miljard Euro (32,97 miljard gulden) aan subsidies beschikbaar voor onderzoek en technologische ontwikkeling in Europa in de komende

Thema 2:

Creating a User-friendly Information Society

Wil Europa haar marktpositie en levensstandaard behouden en banen blijven creëren, dan is het noodzakelijk om voorop te

lopen in de technologische ontwikkelingen op het gebied van de informatie- en communicatietechnologie. Voortdurende

inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling zijn nodig om de mogelijkheden voor de informatiemaatschappij volledig te benutten.

De belangrijkste vereisten aan ICT voor de toekomst zijn de toegang, gebruikersvriendelijkheid, duurzaamheid, compatibiliteit en vooral betaalbaarheid.

Middels het subsidiëren van onderzoek binnen de vier kernactiviteiten, tracht de Europese Unie Europese bedrijven te stimuleren, een bijdrage te leveren aan het verwezenlijken van deze toekomst.

Hoe de Europese Commissie hieraan invulling wil geven, wordt beschreven in het werkprogramma 'Information Society Technologies'. In dit werkprogramma worden per kernactiviteit de doelstellingen en onderzoeksgebieden beschreven.

1. *Systems & services for the citizen (budget 1999-2002: 1370 miljoen gulden)*

Deze kernactiviteit richt zich op de ontwikkeling van gebruikersvriendelijke informatiediensten voor de burgers. Deze te vormen

Tabel 1 – EU 5e Kaderprogramma voor Onderzoek & Technologische Ontwikkeling

Theme 1 Improving the Quality of Life and Living Resources	Theme 2 Creating a User-friendly Information Society	Theme 3 Promoting Competitive and Sustainable Growth	Theme 4 Energy, Environment and Sustainable Development
<ul style="list-style-type: none"> • Food, nutrition and health • Control of infectious diseases • The cell factory • Environment and health • Sustainable agriculture, fisheries and forestry (inc. rural areas) • The ageing population 	<ul style="list-style-type: none"> • Systems and services for the citizen • New methods of work & electronic commerce • Multimedia content and tools • Essential technologies and infrastructures 	<ul style="list-style-type: none"> • Innovative products, processes and organisation • Sustainable mobility and intermodality • Land transport and marine technologies • New perspectives in aeronautics 	<ul style="list-style-type: none"> • Environment: Sustainable management and quality of water • Global change, climate and biodiversity • Sustainable marine ecosystems • The city of tomorrow and cultural heritage • Energy: Cleaner energy systems, including renewables • Economic and efficient energy for a competitive Europe
Promotion of Innovation and Encouragement of SME-participation			
Confirming the International Role of Community Research			
Improving Human Research Potential and the Social-Economic Knowledge Base			
<ul style="list-style-type: none"> • Generic technologies and basic research 	<ul style="list-style-type: none"> • Future and Emerging Technologies 	<ul style="list-style-type: none"> • Generic technologies and basic research 	<ul style="list-style-type: none"> • Generic technologies and basic research

digitale gemeenschappen moeten betrouwbaar en flexibel ingericht worden en toegankelijk voor iedereen vanaf iedere plaats. De onderzoeksgebieden die de Europese Commissie heeft aangewezen zijn gezondheidszorg, gehandicapten en ouderen, overheidsdiensten, milieu, vervoer en toerisme.

2. New methods of working & Electronic Commerce (budget: 1370 miljoen gulden)

Door de huidige groei van het Internet dienen zich zakelijke kansen aan voor elektronische handel en de ontginning van nieuwe markten. Het doel van deze kernactiviteit bestaat er dan ook uit de Europese ondernemingen (met name het MKB) te helpen hun positie op de wereldmarkt te versterken door de ontwikkeling van technologieën die een veilig, betrouwbaar elektronisch verkeer mogelijk maken. Daarnaast wordt beoogd de werksituatie van individuele werknemers te verbeteren door de ontwikkeling van nieuwe werkmethode, zoals bijvoorbeeld telewerken.

De onderzoeksgebieden zijn hier: methoden en hulpmiddelen voor flexibel, mobiel en op afstand werken, beheerssystemen voor leveranciers en consumenten en beveiliging van informatie.

3. Multimedia content & tools (budget: 1370 miljoen gulden)

De kernactiviteit 'Multimedia content & tools' heeft betrekking op nieuwe methoden en technologieën voor de bewerking, productie en toegankelijkheid van multimedia-inhoud en -instrumenten. De werkzaamheden betreffen toegepast onderzoek op het gebied van uitgeven, audiovisuele media, cultuur en onderwijs en generiek onderzoek op het gebied van taaltechnologieën.

De onderzoeksgebieden voor 'Multimedia

content & tools' zijn: elektronisch uitgeven, cultureel erfgoed, onderwijs & training, taaltechnologieën en als laatste het filteren, analyseren en hanteren van informatie.

4. Essential Technologies & Infrastructures (budget: 2903 miljoen gulden)

De doelstelling van deze kernactiviteit is, de voor de informatiemaatschappij cruciale technologieën te bevorderen. Het accent ligt op technologieën en infrastructuur die voor verschillende toepassingen kunnen worden gebruikt. De prioriteiten zijn: breedbandtoepassingen, communicatie- en netwerktechnologieën, real-time simulatie- en visualiseringstechnieken, mobiele en persoonlijke communicatiemiddelen, interfaces en intelligente netwerkapparatuur.

Future and Emerging Technologies

Naast deze 4 kernactiviteiten is er ook ruimte voor fundamenteel onderzoek naar toekomstige en opkomende technologieën. Dit onderdeel van het werkprogramma heet 'Future and Emerging Technologies' (FET). FET bestaat uit 2 delen:

- het open domein en
- de proactieve initiatieven.

In het open domein kunnen bedrijven met elk ICT-onderwerp terecht dat niet in de kernactiviteiten aan bod komt, maar wel economisch potentieel heeft. Bij proactieve initiatieven wordt subsidie verstrekt aan projecten waarin onderzoek wordt verricht naar nieuwe technologieën als quantum computing, nanotechnologie en bio-informatiesystemen.

Ondersteunende programma's

Naast de thematische programma's zijn er drie ondersteunende, horizontale programma's.

1. Bevestiging van de internationale rol van het communautaire onderzoek.

Dit programma heeft tot doel het bevorderen van internationale samenwerking met de landen buiten de Europese Unie op het gebied van wetenschap en technologie.

2. Het bevorderen van innovatie en stimulatie van participatie van het Midden- en kleinbedrijf.

Om MKB's extra te ondersteunen bij het voorbereiden van een Europees onderzoeksproject wordt een premie verstrekt voor een verkennende fase. Met deze premie kunnen MKB's uit verschillende lidstaten een projectvoorstel verder uitwerken tot een volwaardig voorstel, partners zoeken en een haalbaarheidsonderzoek doen.

3. Verhoging van het menselijk onderzoekspotentieel en verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economische gebied.

Doel van dit programma is het kennispotentieel in de Europese Unie in stand te houden en te helpen ontwikkelen door meer steun te geven aan opleiding en mobiliteit van onderzoekers.

Calls for Proposals

Zoals boven reeds vermeld, plaatst de Europese Commissie oproepen voor het indienen van onderzoeksvorstellen. Gedurende de vier jaar dat het Vijfde Kaderprogramma loopt, is er voor iedere kernactiviteit meerdere keren een mogelijkheid om een onderzoeksvorstel in te dienen. Het projectvoorstel dient voor de sluitingsdatum te worden ingeleverd bij de Europese commissie, waarna een onafhankelijke evaluatiecommissie beoordeelt of het voorstel in aanmerking komt voor subsidie. @

Tabel 2 - Voorlopig 'Call Schema - Thema 2' voor 1999

Opening Oproep	Sluiting Oproep	Onderzoeksgebieden
16-02-1999	18-05-1999	Kernactiviteit 2 (e-commerce) <ul style="list-style-type: none"> • alle onderzoeksgebieden FET <ul style="list-style-type: none"> • Open domain • enkele aandachtsgebieden van Proactieve Initiatieven
16-03-1999	15-06-1999	Kernactiviteit 1 <ul style="list-style-type: none"> • alle onderzoeksgebieden Kernactiviteit 3 <ul style="list-style-type: none"> • alle onderzoeksgebieden
15-06-1999	15-10-1999	Kernactiviteit 4 <ul style="list-style-type: none"> • enkele onderzoeksgebieden
15-10-1999	30-01-2000	Kernactiviteit 4 <ul style="list-style-type: none"> • enkele onderzoeksgebieden FET <ul style="list-style-type: none"> • enkele onderzoeksgebieden

EG-Liaison

Sinds 1983 is EG-Liaison de organisatie voor informatie en onafhankelijk advies over de Europese Kaderprogramma's voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling. EG-Liaison helpt bovendien bij het zoeken van internationale R&D-partners en geeft cursussen over de verschillende aspecten van internationale R&D-projecten. EG-Liaison is een onderdeel van Senter (Agentschap van het Ministerie van Economische Zaken). De dienstverlening van EG-Liaison is gratis.